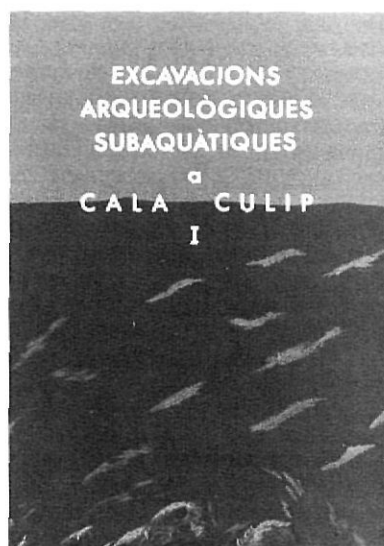

Cinc anys d'excavacions subaquàtiques

J. NIETO et alii, *Excavacions arqueològiques a Cala Culip. I.* Girona, Centre d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació, 1989. Sèrie Monogràfica núm. 9.

Quan fou localitzat a cala Culip (cap de Creus, Cadaqués), el derelict que porta el número IV, com a resultat d'una encertada i prudent tasca de prospecció, l'any 1984, a través del poc material recuperat i de les peculiars condicions de la troballa, ja va fer l'efecte que la descoberta era important i que l'excavació on s'ha aplicat una metodologia rigorosa i eficaç, no només han servit per confirmar aquelles primeres impressions sinó que, d'ara en endavant, el vaixell de Culip IV i el seu modestíssim carregament, han esdevingut punt de referència obligada per a tots aquells interessats en les xarxes marítimes de distribució i redistribució i en ceràmiques *sigillates* sud-gàl·liques.

Amb una puntualitat que honora l'equip i clou brillantment una etapa, els resultats de les excavacions han estat publicats i presentats en un primer volum que aplega el resultat dels treballs de cinc llargs anys i ofereix a la discussió pública un material extraordinari que ha de servir per modificar moltes idees fermament arrelades i que ara veiem que són o bé parcials o bé errònies, un material que, a grans trets, ja havia estat donat a conèixer en publicacions puntuals però que ara trobem aplegat en una utilíssima monografia. Queda només pendent d'edició l'anàlisi exhaustiva de les ceràmiques sud-gàl·liques decorades que constitueixen, per elles mateixes, un bloc uniforme, i l'estudi de les quals no modificarà les conclusions generals ni històriques, les quals, des d'ara mateix, són a l'abast d'arqueòlegs i historiadors.

El contingut d'aquest primer volum està dedicat a situar i descriure geogràficament i morfològica, el cap de Creus i cala Culip, un gran cementiri marí, a explicar amb detall la metodologia emprada al llarg de l'excavació, les solucions puntuals aportades, els problemes de conservació de la fusta i objectes recuperats i una descripció detallada dels treballs de camp. Un segon capítol està dedicat a l'anàlisi de la càrrega, segons els diferents grups ceràmics (àmfores, ceràmica de parets fines, llànties, T.S. sud-gàl·lica, llisa i decorada,

etc.), dels objectes personals dels mariners, la descripció del vaixell, capacitat de càrrega, distribució, port de partida i arribada, causes i data del naufragi i, finalment, una sèrie de consideracions sobre el comerç marítim del segle I dC a partir de Culip IV, una valiosa nau de la Baixa Edat Mitjana que ha proporcionat, ja, notables resultats, amb restes de la carcassa del vaixell molt senceres que també serà, sens dubte, quan s'hagi acabat del tot l'excavació i l'estudi corresponent, un altre punt de referència obligat sobre transport marí i arquitectura naval.

No pensem que calgui insistir més sobre el valor, autèntic, d'aquesta monografia, la novena de les que publica el Centre Arqueològic de la Diputació gironina, la qual amb una política intel·ligent i amb una constància admirable va donant a conèixer el resultat dels treballs arqueològics que s'efectuen en aquestes comarques, que ha esdevingut, des d'ara mateix, llibre de consulta imprescindible per a tots aquells que s'interessin per l'arqueologia i el comerç marítim del segle I dC.

JOSEP M. NOLLA